

УДК 336

Задерака Наталія Миколаївна

старший викладач

кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Ткаченко Юлія Юрївна

здобувач вищої освіти,

Національний авіаційний університет (Київ)

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СИСТЕМОЮ УКРАЇНИ

Анотація. Проаналізовано досвід управління фінансовою системою провідних зарубіжних країн. Окреслено напрямки вдосконалення та розвитку управління фінансовою системою України.

Ключові слова. Фінансова система, управління фінансовою системою, фінансова сфера, фінансові інститути.

Під управлінням фінансовою системою розуміють такий вплив фінансової системи на фінансові відносини, який у висновку дає розробку та реалізацію певної фінансової політики.

Фінансова система України на даний момент знаходиться на етапі становлення та постійного розвитку, що передусім пов'язано з воєнними діями в країні.

Найбільшими проблемами управління фінансовою системою можна вважати:

- відсутність системного підходу до забезпечення функціонування фінансової системи;
- повільний темп реформ, невизначеність основного напрямку цих реформ;
- зменшення кількості і розмірів відрахувань у державні цільові фонди;
- нераціональне використання коштів;
- коливання валютного курсу.

Розвиток фінансової системи України в умовах сьогодення необхідно було б пов'язати з використанням певного досвіду, зокрема зарубіжного, який є надзвичайно важливим для післявоєнного відновлення вітчизняної економіки.

Проаналізуємо досвід розвитку фінансових систем США, Канади, Німеччини, Великобританії, розглянувши кожну країну більш детально.

США. Фінансова система США складається з декількох рівнів органів влади та управління, які займаються здійсненням внутрішніх та міжнародних фінансових операцій. Ключовими, на нашу думку, моментами в управлінні фінансовою системою США, які можуть бути використані в контексті вдосконалення адміністративно-правового механізму управління фінансовою сферою в Україні, є:

- досить детальне визначення на конституційному рівні повноважень вищого законодавчого органу влади у фінансовій сфері;

- активна роль Глави держави – Президента – у формуванні національного бюджету та здійсненні контролю за його використанням;
- суттєва автономія регіональних органів влади в частині формування та реалізації на підвідомчій їм території фінансової політики [1, с. 290].

Канада. На сьогоднішній день в Канаді діють різні типи фінансових установ-посередників: банки, фінансові та страхові компанії, інвестиційні фонди та об'єднання та ін. Відповідно, Канада має доволі розгалужений управлінський механізм у сфері фінансів, при цьому він не є надміру забюрократизованим та наскрізь корумпованим. Це пояснюється наступними фактами:

- Парламент приділяє значну увагу здійсненню контролю за фінансовою діяльністю уряду;
- суб'єкти фінансового регулювання хоча й координуються Міністерством фінансів Канади, втім є відносно самостійними та незалежними у своїй діяльності;
- один із головних суб'єктів фінансового контролю за витрачанням бюджетних коштів – Відомство головного аудитора Канади, звітує не перед Урядом та Мінфіном Канади, а безпосередньо перед Парламентом країни;
- між усіма ланками системи управління фінансовою сферою налагоджені дієві координаційні взаємозв'язки;
- в країні високий рівень прозорості та відкритості діяльності органів влади, зокрема, в частині витрачання ними бюджетних коштів [1, с. 296].

Механізм управління фінансовою системою Канади можна цілком врахувати і для вдосконалення такого механізму в Україні.

Великобританія. У цілому досвід Великобританії з управління фінансовою сферою свідчить про те, що для здійснення якісного та ефективного управління фінансовою сферою не обов'язково потрібні множинні суб'єкти регулювання. Віднесення до компетенції одного органу управління усіх чи більшості основних аспектів організації і функціонування фінансової сфери має ряд позитивних моментів:

- консолідація ресурсів та оптимізація їх використання;
- впорядкування та організаційне зміцнення механізму управління фінансовою сферою;
- зменшення бюрократизації та паперової роботи;
- усунення дублювання та прогалин у повноваженнях контрольно-наглядових органів у фінансовій сфері та ін. [1, с. 305].

Німеччина має досить складну будову фінансової системи, яка складається з таких елементів: фінанси федерації (федеральний бюджет, спеціальні фонди, фінанси державних підприємств); фінанси земель (у складі відповідного бюджету, спеціальних фондів, фінансів підприємств); місцеві фінанси (місцеві бюджети та фінанси комунальних підприємств) [2].

З досвіду Німеччини можна виокремити наступні моменти управління фінансовою системою:

- відсторонення парламенту від виконання бюджету;

- участь фінансових інститутів у контролі та використанні бюджетних коштів;

- зв'язки між центральними та місцевими органами управління фінансовою системою.

Отже, одним із варіантів покращення стану та подальшого розвитку фінансової системи України може бути використання прогресивного світового досвіду провідних країн світу – Великобританії, Німеччини, Канади, США– у галузі створення єдиного регулятора фінансової системи. Це дасть змогу уникнути багатьох суперечностей в контролі за фінансами, а також буде створено базис для об'єднання України з всесвітньою фінансовою системою, що є надзвичайно важливим для післявоєнного відновлення вітчизняної економіки.

Список використаних джерел:

1. Кобзева Т.А. Адміністративно-правове забезпечення управління фінансовою системою України: монографія. Суми, 2018. 433 с.

2. Фінансова сфера Німеччини. URL: <http://www.geograf.com.ua/germany/569-germany-finances> (дата звернення: 30.10.2022).